YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (ensimmäinen jaosto)

23 päivänä maaliskuuta 2007 *

Asiassa C-221/06,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Verwaltungsgerichtshof (Itävalta) on esittänyt 27.4.2006 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 15.5.2006, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Stadtgemeinde Frohnleiten ja

Gemeindebetriebe Frohnleiten GmbH

vastaan

Bundesminister für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

Itävallan tasavallan osallistuessa asian käsittelyyn,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. Jann sekä tuomarit R. Schintgen, A. Tizzano, A. Borg Barthet ja M. Ilešič (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: E. Sharpston,

kuultuaan julkisasiamiestä,

on antanut seuraavan

määräyksen

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee EY 10, EY 12, EY 23, EY 25, EY 49 ja EY 90 artiklan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa kantajina ovat Stadtgemeinde Frohnleiten (Frohnleitenin kunta) ja Gemeindebetriebe Frohnleiten GmbH (Frohnleitenin kunnan omistama yritys), vastaajana Bundesminister für Land- und Forstwirtschaft,

Umwelt und Wasserwirtschaft (liittovaltion maatalous-, metsätalous-, ympäristö- ja vesiasioista vastaava ministeri, jäljempänä ministeri) ja joka koskee sitä, onko Italiasta lähtöisin olevien jätteiden varastoimisesta Frohnleitenin kaatopaikalle maksettava veroa.

3 Pilaantuneiden maa-alueiden kunnostamisesta ja vaarattomaksi tekemisestä 7.6.1989 annetun lain (Altlastensanierungsgesetz; BGBl. 299/1989; jäljempänä ALSAG) 3 §:n 1 momentin 1 kohdan sanamuodon mukaan "Altlastenbeitragia" (jätevero) on maksettava "jätteiden pitkäaikaisesta varastoinnista, mukaan lukien jätteiden sijoittamisesta kaatopaikalle, myös silloin, kun tämä tapahtuu kaatopaikan rakentamiseen liittyvistä tai muista syistä".

4 ALSAGin 3 §:n 2 momentin 1 kohdassa kuitenkin säädetään, että Altlastenbeitragia ei makseta sellaisesta jätteiden sijoittamisesta, varastoinnista ja kuljettamisesta, joka todistettavasti tapahtuu mahdollisesti pilaantuneiden alueiden rekisteriin merkittyjen alueiden tai pilaantuneiden maa-alueiden kartastoon merkittyjen maa-alueiden vaarattomaksi tekemisen tai kunnostamisen yhteydessä.

5 Verwaltungsgerichtshof katsoo, että mahdollisesti pilaantuneiden maa-alueiden rekisteriin ja pilaantuneiden maa-alueiden kartastoon voidaan luonnollisesti merkitä vain Itävallassa sijaitsevia alueita, minkä vuoksi ALSAGin 3 §:n 2 momentin 1 kohdassa säädetty poikkeus tulee kysymykseen vain sellaisten jätteiden osalta, jotka ovat syntyneet itävaltalaisen pilaantuneen maa-alueen tai mahdollisesti pilaantuneen maa-alueen vaarattomaksi tekemisen tai kunnostamisen yhteydessä.

6 ALSAGin 4 §:n 1 momentin mukaisesti Altlastenbeitragin maksamiseen velvollisia ovat muun muassa "kaatopaikkojen tai varastointipaikkojen pitäjät".

7 Gemeindebetriebe Frohnleiten GmbH, jonka ainoa yhtiömies on Stadtgemeinde Frohnleiten, ylläpitää Frohnleitenin kunnallista kaatopaikkaa.

8 Vuoden 2001 neljännellä neljänneksellä ja vuoden 2002 ensimmäisellä neljänneksellä kaatopaikalle varastoitiin useita tonneja Italiasta lähtöisin olevaa romujätettä. Itävallan viranomaiset olivat sallineet niiden viemisen Itävaltaan.

9 Nämä jätteet olivat peräisin Rovigon kunnassa (Italia) sijaitsevalta maa-alueelta, jonka kunnostaminen todettiin tarpeelliseksi Italian alueellisessa pilaantuneiden maa-alueiden kunnostamissuunnitelmassa, joka perustuu 5.2.1997 annetun asetuksen nro 22 (GURI nro 38, supplemento ordinario, 15.2.1997) 22 §:ään ja Italian ympäristöministerin 16.5.1989 antamaan asetukseen (GURI nro 121, 26.5.1989, s. 12).

10 Koska pääasian kantajat katsoivat, että näihin jätteisiin oli sovellettava ALSAGin 3 §:n 2 momentin 1 kohdassa säädettyä vapautusta, koska ne olivat peräisin pilaantuneelta maa-alueelta, ne esittivät Bezirkshauptmannschaft Graz-Umgebungille (Grazin ja sen lähialueiden kantonin hallitus, jäljempänä BH) hakemuksen, jossa ne vaativat tämän vapautuksen myöntämistä.

11 BH totesi 11.5.2004 tekemällään päätöksellä, että kysymyksessä oleviin jätteisiin ei sovelleta Altlastenbeitragia ALSAGin 3 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaisesti. Itävallan liittovaltion viranomaiset valittivat tästä päätöksestä, jonka Landeshauptmann von Steiermark (Steiermarkin osavaltion hallituksen pääministeri, jäljempänä LH) vahvisti 30.11.2004 tekemällään päätöksellä. Sekä BH että LH katsoivat, että jätteitä, jotka ovat syntyneet lainmukaisten pilaantuneiden maa-alueiden kunnostamista tai vaarattomaksi tekemistä koskevien toimenpiteiden johdosta, koskeva

syrjintä sen mukaan, ovatko jätteet peräisin Itävallasta vai toisesta jäsenvaltiosta, on EY 90 artiklan mukaista syrjintää.

12 Ministeri kumosi 10.1.2005 tekemällään päätöksellä LH:n päätöksen ja totesi, että kyseessä olevista jätteistä on maksettava Altlastenbeitragia, koska ne eivät olleet peräisin maa-alueelta, joka mainitaan mahdollisesti pilaantuneiden alueiden rekisterissä tai pilaantuneiden alueiden kartastossa. Ministeri katsoi, että Altlastenbeitragiin ei sovelleta EY 90 artiklaa, koska se ei ole jätteistä sellaisenaan kannettava vero vaan tiettyyn toimintaan liittyvä vero.

13 Pääasian kantajat nostivat tästä ministerin päätöksestä kanteen Verwaltungsgerichtshofissa. Ne väittävät, että Altlastenbeitrag kuuluu EY 90 artiklan soveltamisalaan ja että tätä määräystä rikottaisiin, jos tämä vero laskettaisiin eri tavalla sen mukaan, kannetaanko se maahantuoduista tuotteista vai vastaavista kansallisista tuotteista, koska maahantuodut tuotteet kallistuvat tällaisen eron seurauksena.

14 Näin ollen Verwaltungsgerichtshof on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

"Estävätkö EY 10, EY 12, EY 23, EY 25, EY 49 tai EY 90 artikla sellaisen kansallisen verosäännöksen soveltamisen, jonka mukaan jätteiden sijoittamisesta kaatopaikalle on maksettava vero (Altlastenbeitrag), mutta tästä verosta on vapautettu sellainen jätteiden sijoittaminen, joka todistettavasti tapahtuu saastuneiden maa-alueiden (mahdollisesti pilaantuneet maa-alueet tai pilaantuneet maa-alueet) vaarattomaksi tekemisen tai kunnostamisen yhteydessä, kun nämä alueet (mahdollisesti pilaantuneet maa-alueet tai pilaantuneet maa-alueet) on merkitty lakisääteiseen viran-

omaisten ylläpitämään rekisteriin (mahdollisesti pilaantuneiden maa-alueiden rekisteri tai pilaantuneiden maa-alueiden kartasto), kun tähän rekisteriin voidaan merkitä vain kotimaisia alueita, minkä vuoksi vapautus verosta voi koskea vain sellaisten jätteiden sijoittamista, jotka ovat peräisin kotimaiselta mahdollisesti pilaantuneelta maa-alueelta tai pilaantuneelta maa-alueelta?"

15 Pääasian kantajat toimittivat 28.7.2006 yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamoon huomautuksensa. Ne väittävät muun muassa, että ne esittivät alun perin Zollamt Grazille (Grazin tulliviranomainen), joka oli toimivaltainen viranomainen, jolle vero maksettiin, verosta vapauttamista koskevan ilmoituksen Rovigon pilaantuneelta maa-alueelta peräisin olevia jätteitä varten; Bundesministerium für Finanzen (liittovaltion valtiovarainministeriö), jonka alaisuuteen tulliviranomaiset kuuluvat, pyysi Bundeskanzleramt-Verfassungsdienstilta, (liittokanslerin viraston perustuslakia koskevien asioiden yksikkö) oikeudellista lausuntoa sen arvioimiseksi, onko ALSAG yhteisön oikeuden, erityisesti EY 90 artiklan mukainen; tämä lausunto annettiin 20.9.2002; Zollamt Graz vaati lopulta, että Altlastenbeitrag on maksettava, minkä vuoksi pääasian kantajien oli esitettävä BH:lle tämän määräyksen 10 kohdassa mainittu hakemus.

16 Pääasian kantajat ovat esittäneet kyseisestä oikeudellisesta lausunnosta otteen, joka muodostaa niiden kirjallisten huomautusten liitteen B.

17 Yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamoon 20.2.2007 saapuneella kirjeellä Itävallan hallitus esitti työjärjestyksen 91 artiklan 1 kohdan mukaisen väitteen, jossa se vaati, että Bundeskanzleramt-Verfassungsdienstin 20.9.2002 antamaa oikeudellista lausuntoa ei käytetä nyt esillä olevan asian yhteydessä. Vaatimuksensa tueksi tämä hallitus väittää, että tällaisten lausuntojen tarkoitus on antaa lisätietoja liittovaltion ministeriöille, jotka pyytävät niitä lainsäädäntötoimenpiteiden valmistelutyössään ja muiden tehtäviensä yhteydessä. Itävallan hallituksen mukaan oikeudelliset lausunnot ovat pelkkiä sisäisiä työasiakirjoja, joita ei ole tarkoitus tehdä julkisiksi. Niiden käyttäminen tämän asiayhteyden ulkopuolella aiheuttaa huomattavia häiriöitä Bundeskanzleramt-Verfassungsdienstin ja liittovaltion ministeriöiden väliseen sujuvaan yhteistyöhön, koska se kannustaa näitä viimeksi mainittuja olemaan pyytämättä tällaisia lausuntoja, minkä seurauksena ne jäävät vaille

tarpeellista työkalua, jonka avulla ne voivat varmistua toimintansa lainmukaisuudesta.

18 Yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamon kehotuksista huolimatta pääasian kantajat eivät ole esittäneet huomautuksia tästä oikeudenkäyntimenettelyyn liittyvästä seikasta.

19 Tältä osin on todettava, että olisi sen yleisen edun vastaista, jonka mukaan kansallisten hallintoviranomaisten on voitava hyötyä oikeudellisten yksiköittensä riippumattomina antamista lausunnoista, jos sallittaisiin, että silloin kun tällaiset asiakirjat eivät ole julkisia kansallisen lainsäädännön mukaan, niitä voidaan esittää yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltävänä olevassa oikeudenkäyntiasiassa ilman, että asianomaisen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen on antanut luvan tähän asiakirjojen esittämiseen tai että yhteisöjen tuomioistuin on määrännyt niiden esittämisen työjärjestyksensä 45 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaisesti (ks. analogisesti yhteisön toimielinten oikeudellisten yksiköiden antamien lausuntojen osalta asia C-445/00, Itävalta v. neuvosto, määräys 23.10.2002, Kok. 2002, s. I-9151, 12 kohta).

20 Nyt esillä olevassa asiassa on todettava yhtäältä, että Itävallan hallitus on todennut, mitä ei ole kiistetty, että Bundeskanzleramt-Verfassungsdienstin liittovaltion ministeriöille antamat oikeudelliset lausunnot ovat Itävallan hallintoviranomaisten sisäisiä asiakirjoja ja että Itävallan hallintoviranomaisilla ei ole lain mukaista velvollisuutta esittää niitä.

21 Toisaalta pääasian kantajat eivät ole väittäneet, että Itävallan viranomaiset esittivät niille Bundeskanzleramt-Verfassungsdienstin 20.9.2002 antaman oikeudellisen lausunnon. Näin ollen käy ilmi, että Itävallan viranomaiset eivät ole esittäneet kyseistä lausuntoa pääasian kantajille tai antaneet lupaa sen esittämiseen pääasian kantajille.

22 Lisäksi sen seikan perusteella, josta pääasian kantajat mainitsevat 28.7.2006 toimittamissaan huomautuksissa, että BH pyysi ministeriltä, että Bundeskanzleramt-Verfassungsdienstin 20.9.2002 antama oikeudellinen lausunto esitettäisiin, ei voida päätellä, että tämä lausunto kuuluu pääasian oikeudenkäyntiin. Pääasian kantajat nimittäin ilmoittivat, että ministeri kieltäytyi esittämästä tätä lausuntoa BH:lle, joka siis teki päätöksensä ilman sitä. Lisäksi pääasian kantajat eivät väittäneet, että kyseisellä ministerillä oli lain mukaan velvollisuus suostua tällaiseen asiakirjan esittämistä koskevaan pyyntöön.

23 Näin ollen Itävallan hallituksen pyyntö on syytä hyväksyä ja asian C-221/06 oikeudenkäyntiasiakirjoista on poistettava ote Bundeskanzleramt-Verfassungsdienstin 20.9.2002 tekemästä oikeudellisesta lausunnosta, joka on pääasian kantajien kirjallisten huomautusten liitteessä B.

24 Oikeudenkäyntikuluista on päätettävä myöhemmin.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on määrännyt seuraavaa:

1) **Bundeskanzleramt-Verfassungsdienstin 20.9.2002 laatiman oikeudellisen lausunnon ote, jonka Stadtgemeinde Frohnleiten ja Gemeindebetriebe Frohnleiten GmbH ovat esittäneet kirjallisten huomautustensa liitteessä B, poistetaan asian C-221/06 oikeudenkäyntiasiakirjoista.**

2) **Oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin.**

Allekirjoitukset